Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	8Co/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4118208376
Dátum vydania rozhodnutia:	01. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Vladimír Novotný
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2020:4118208376.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Jarmily Pogranovej, v spore žalobkýň: 1/ D. K., narodená: X.X.XXXX, bytom D. XX/X, T., 2/ S. K., narodená: X.X.XXXX, bytom D. XX/X, T., 3/ T. K., narodená: X.X.XXXX, bytom D. XX/X, T., zastúpená zákonným zástupcom žalobkyňou 1/ a 4/ W. K., narodená: XX.X.XXXX, bytom S. XXX/XX, T., všetky žalobkyne zastúpené advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., so sídlom Farská 25, Nitra, IČO: 36 856 282 proti žalovaným: 1/ V.. U. Q., narodený XX.XX.XXXX, bytom Q. armády XX, U.-W., zastúpený: AK Šranko s.r.o. so sídlom Mostná 29, Nitra, IČO: 50 485 601, 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00151700 a 3/ HORNEX, a.s. so sídlom Agátová 4D, Bratislava 841 01, IČO: 35 802 570, zastúpený advokátom: JUDr. Branislav Drgoňa, so sídlom Jesenského 2, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy a to žalobkyni 1/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 2/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 3/ sumu 40 000 eur a žalobkyni 4/ sumu 40 000 eur, o odvolaniach žalobkýň a žalovaných v 2. a 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 10C/85/2018-322 zo dňa 22. mája 2019, v spojení s opravným uznesením č.k. 10C/85/2018-469 zo dňa 30. januára 2020, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku (I.) týkajúcom sa povinnosti žalovaných v 2. a 3 . rade voči žalobcom v 1. a 2. rade m e n í tak, že žalovaní v 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 17 000 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 12 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť a vo zvyšnej časti priznaných nárokov žalobcov v 1. a 2. rade žalobu z a m i e t a.
Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti výroku (I.) týkajúcom sa povinnosti žalovaných v 2. a 3. rade voči žalobcom v 3. a 4. rade p o t v r d z u j e.
Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutej zamietajúcej časti výroku (II.), a výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) p o t v r d z u j e.
Odvolací súd výrok o poplatkovej povinnosti žalovaných v 2. a 3. rade (VI.) z r u š u j e.
Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne v pôvodnej žalobe zo dňa 16.7.2018 požadovali, aby im žalovaní 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nahradili nemajetkovú ujmu a to žalobkyni 1/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 2/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 3/ sumu 40 000 eur a žalobkyni 4/ sumu 40 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Žalobu odôvodnili tým, že 21.7.2017 v čase o 13.20 hod. došlo v obci V. pri T. k dopravnej nehode medzi osobným motorovým vozidlom Fiat Ducato, ktoré viedol žalovaný 1/ a vozidlom, ktoré viedol R. K., vedľa ktorého sedela žalobkyňa 1/. V dôsledku dopravnej nehody prišlo k usmrteniu R. K., ktorý bol manželom žalobkyne 1/, otcom žalobkýň 2/ a 3/ a synom žalobkyne 4/. Trestným rozkazom Okresného

súdu Nitra z 27.4.2018 sp. zn. 5T/44/2018 bol žalovaný 1/ uznaný vinným z prečinu usmrtenia, pretože v dôsledku porušenia ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke - vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, § 4 ods. 2 písm. f) toho zákona - vodič nesmie viesť vozidlo, ak jeho schopnosť viesť vozidlo je znížená najmä úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou, § 9 ods. 1 veta prvá toho zákona - vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu prešiel s ním vedeným vozidlom do protismeru, kde sa čelne zrazil s protiidúcim vozidlom, ktoré viedol R. K., ktorý utrpel zranenia, ktorým vo FN Nitra 21.7.2017 o 15.30 hod. podľahol a žalobkyňa 1/ utrpela zranenia s dobou liečenia do 7 dní. Žalovaný 1/ tým, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Súd mu za to uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon podmienečne odložil na skúšobnú domu 3 roky a trest zákazu viesť osobné motorové vozidlo na 4 roky. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 19.5.2018. Žalovaný 1/ bol zaviazaný nahradiť žalobkyni 1/ škodu 3745,60 eur, Union zdravotnej poisťovni a.s. škodu 542 eur a so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal súd žalobkyňu 1/ na civilné konanie. Žalobou sa domáhajú ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, pretože žalovaný 1/ im spôsobil neodstrániteľnú ujmu a nenapraviteľnú citovú ujmu spočívajúcu v depresívnych stavoch, ich ochudobnením o možnosť ďalšieho vzťahu s manželom, otcom a synom. S ohľadom na veľmi intenzívny zásah do súkromného a rodinného života a spôsobenú ujmu im vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Pretože do úvahy neprichádza upustenie od neoprávneného zásahu, odstránenie jeho následkov je možné iba poskytnutie zadosťučinenia v peniazoch. Výška požadovanej náhrady je primeraná s ohľadom na tragický následok, nezmieriteľný žiaľ a smútok a depresívne stavy a v súlade s princípom proporcionality (rozsudok Najvyššieho súdu v Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/60/2016, ktorým bola priznaná náhrada 40 000 eur, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014, ktorým bola priznaná náhrada 3 x 33 500 eur, Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/368/2015-311, ktorým bola priznaná náhrada 40 000 eur). Žalovaný 2/ je poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré viedol žalovaný 1/ a podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2011 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, uhrádza škody poisťovateľ poškodenému a poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok priamo proti poisťovateľovi. Poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR z 16.12.2015, sp.zn. III. ÚS 646/2015, z 11.10.2016 sp.zn. III. ÚS 666/2016 a I. ÚS 474/2016, ktorý poukázal aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ sp.zn. C 22/12 z 24.10.2013, rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26.10.2017 sp.zn. 9Co/341/2015, Krajského súdu v Prešove z 27.2.2017 sp. zn. 8Co/33/2016). Pripojili trestný rozkaz. Žalobkyňa 1/ v priebehu konania 14.8.2018 rozšírila žalobu tak, aby jej žalovaní 1/ a 2/, spoločne a nerozdielne zaplatili aj škodu 3745,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11.11.2017 do zaplatenia, pretože trestný rozkaz bol v uvedenej časti zrušený a ona bola odkázaná s týmto nárokom na civilné konanie. Škoda pozostáva z nákladov na pohreb, odťah vozidla a škody na zdraví s tým, že úroky z omeškania požaduje od doručenia výzvy. K návrhu pripojila doklady. Žalovaný 1/ k žalobe, jej oprave a rozšíreniu namietal, že nie je pasívne vecne legitimovaný, pretože v rámci prípravného konania bolo preukázané, že v čase dopravnej nehody bol zamestnancom spoločnosti HORNEX, a.s., riadil motorové vozidlo, ktorého držiteľom je táto spoločnosť a vlastníkom leasingová spoločnosť a to oprávnene a s jeho súhlasom s ním vykonával služobnú cestu a preto sú vo vzťahu k nemu preukázané predpoklady pre aplikáciu § 420 ods. 2 a § 427 Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.9.2013 sp. zn. 3Cdo/228/2012). Nenamietal základ nároku na náhradu škody, ktorá by mala byť nahradená z povinného zmluvného poistenia. Namietal však proti úroku z omeškania a výške požadovanej ujmy s tým, že nie je primeraná a nárok nie je preukázaný. Žalobu navrhol vo vzťahu k nemu zamietnuť. Pripojil kópiu pracovnej zmluvy, dodatok k nej, navrhol pripojiť trestný spis, vypočuť žalovaného 1/ a S. Y. ako svedka, ak by boli jeho tvrdenia sporné. Žalovaný 2/ k žalobe, jej oprave a rozšíreniu rovnako namietal, že nie je v spore pasívne vecne legitimovaný, pretože zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou osobného motorového vozidla sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy titulom ochrany osobnosti. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č.k. 4Cdo/168/2009, č.k. 4Cdo/139/2011, č.k. 3Cdo/301/2012, č.k. 8Cdo/219/2016 z 15.5.2017, KS BB č.k. 13Co/39/2012, KS Žilina č.k. 5Co/141/2011, KS Prešov č.k. 12Co/89/2013, na to, že ani rozsudok Súdneho dvora z 24.10.2013 neprináša jednoznačné závery a nie je jednotný ani Ústavný súd SR. Namietal, že žalobkyne nepreukázali výšky požadovanej náhrady a to ani rozsudkami, na ktoré poukázali a to KS Žilina sp. zn. 7Co/578/2014, ktorým bolo manželovi za stratu manželky a dvoch detí priznaných 45 000 eur a KS Bratislava sp. zn. 9Co/341/2015, ktorým bolo priznaných manželovi 15 000 eur a dospelému synovi 7500 eur. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn.

4Cdo/139/2011 priznal rodičom 15 000 eur, sp. zn. 1Cdo/77/2009 priznal 6639,78 eur za úmrtie syna a brata. Požadované odškodné je neprimerané aj vzhľadom k úprave odškodňovania obetí násilných trestných činov podľa zákona č. 215/2006 Z.z., podľa ktorého by celková výška náhrady mala byť 21 750 eur. Uviedol, že peňažná náhrada nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť likvidačne. Namietal, že žaloba je v časti náhrady škody nedôvodná a navrhol ju zamietnuť, pretože v novembri 2018 uspokojil nároky žalobkyne 1/ na náhradu škody v rámci zákonných limitov v celom rozsahu a aj proti úrokom z omeškania, ktoré nepreukázala. Namietal, že v prípade náhrady škody a nemajetkovej ujmy nejde u žalovaných o nerozlučné spoločenstvo. Navrhol pripojiť trestný spis, vypočuť žalovaného 1/ a žalobkyne. Žalobkyne v replike namietali, že žalovaný 1/ nepreukázal, že by nebol pasívne vecne legitimovaný, trvali na tom, že žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný a že výška požadovanej náhrady zodpovedá vážnosti zásahu. Navrhli, aby súd vyzval žalovaného 1/ na predloženie jednoznačných a nesporných dôkazov o plnení si pracovných úloh pre zamestnávateľa v čase zásahu. Žalobkyňa 1/ vzala žalobu v časti o zaplatenie škody 3745,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11.11.2017 do zaplatenia späť s odôvodnením, že žalovaný 2/ jej v novembri 2018 zaplatil škodu v maximálne prípustnej výške. Súd nariadil predbežné prejednanie sporu. Právny zástupca žalovaného 1/ trval na nedostatku svojej pasívnej vecnej legitimácie a v prípade späťvzatia žaloby proti nemu uviedol, že nebude požadovať náhradu trov konania a so späťvzatím súhlasí. Predložil pracovnú zmluvu, dodatok č. 1 k nej, evidenciu dochádzky, zmluvu o podnikateľskom nájme hnuteľných vecí, správu o povesti, časť zápisnice o výsluchu S. Y. z 8.8.2017 a žalovaného 1/ z 15.1.2018, evidenčnú kartu vozidla, kalkuláciu opravy, poistnú zmluvu a fotodokumentáciu. Zástupca žalovaného 2/ uviedol, že vzhľadom na zmenu rozhodovacej praxe nebude ďalej rozporovať základ nároku, ale iba jeho výšku, so späťvzatím žaloby proti žalovanému 1/ súhlasil a navrhol ho vypočuť ako svedka. Právny zástupca žalobkýň uviedol, že zvážiť späťvzatie žaloby proti žalovanému 1/ po pristúpenie spoločnosti HORNEX a.s. do konania, namietal proti výsluchu žalovaného 1/ ako svedka s tým, že predloží ospravedlňujúci list, čo aj urobil. Po predbežnom prejednaní sporu navrhol právny zástupca žalobkýň písomne pristúpenie spoločnosti HORNEX a.s. do konania na strane žalovaného. Súd uznesením z 21.3.2019 č.k. 10C/85/2018-224 pripustil vstup uvedenej spoločnosti do konania, pretože boli splnené podmienky účastníctva. Právny zástupca žalobkýň vzal následne písomne žalobu proti žalovanému 1/ v celom rozsahu späť a navrhol, aby súd pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 2/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 3/ sumu 40 000 eur a žalobkyni 4/ sumu 40 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Žalovaný 2/ po oboznámení sa s trestným spisom uviedol, že na výsluchu žalovaného 1/ ako svedka netrvá. Spoločnosť Hornex a.s. ako žalovaný 3/ namietal proti žalobe, jej oprave a rozšíreniu s tým, že žalobkyne nárok nepreukázali, on zaň nezodpovedná a požadovaná výška je neprimeraná. Vyjadril ľútosť a sústrasť žalobkyniam. Uviedol, že si je vedomý právnej úpravy a rozhodovacej praxe, ale k udalosti prišlo bez jeho viny a nemohol jej nijako zabrániť ani pri vynaložení maximálnej odbornej starostlivosti. Súd by mal prihliadnuť na to, že k nehode prišlo v dôsledku konania žalovaného 1/ a jeho zavinením. Nepoprel, že k dopravnej nehode prišlo počas plnenia si jeho pracovných povinností, ale žalovaný 1/ konal v rozpore s jeho pokynmi a internými pravidlami dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce premávku na pozemných komunikáciách, od ktorých sa odklonil a konal v rozpore s nimi. On žiadnu svoju právnu povinnosť neporušil, naopak splnil si prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. V prípade svojej zodpovednosti namietal neprimeranú výšku požadovanej náhrady s poukazom na prípady uvádzané v článku JUDr. Šorla. Túto je potrebné porovnávať s inými rozhodnutiami s poukazom na nález Ústavného súdu SR z 14.9.2006 sp. zn. IV ÚS 49/06 a z 4.1.2017 sp. zn. III ÚS 300/06. Poukázal na to, že z hľadiska závažnosti konania žalovaného 1/ neboli v trestnom konaní zistené žiadne priťažujúce okolnosti a preto bol odsúdený na test v dolnej hranici trestnej sadzby. Namietal, že je nutné diferencovať aj medzi nárokmi jednotlivých pozostalých z hľadiska druhu príbuzenstva, resp. spolužitia v spoločnej domácnosti. Žalobu proti nemu navrhol zamietnuť. Pripojil pracovný poriadok, prehlásenie žalovaného 1/, záznam z opakovaného oboznámenia zamestnancov, prezenčné listiny a výňatok z článku JUDr. Šorla. Žalobkyne v replike k vyjadreniu žalovaného 3/ namietali, že v rozhodovacej praxi súdov prišlo k posunu, pretože začali priznávať vyššie sumy ako v minulosti. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015 - náhrada 40 000 eur, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn, 4Co/658/2014 - náhrada 50 000 eur, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/578/2014 - náhrada 45 000 eur, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014 - náhrada 3 x 33 500 eur a aj na nález Ústavného súdu SR z 5.12.2017 sp. zn. III ÚS 288/2017, podľa ktorého majú súdy v porovnateľných veciach rozhodovať rovnako. Na pojednávaní 13.5.2019 aj právny zástupca žalovaného 3/ súhlasil so späťvzatím žaloby proti žalovanému 1/. Uznesením z 13.5.2019 č.k. 10C/85/2018-320 súd preto právoplatne konanie proti

žalovanému 1/ zastavil a rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. Právny zástupca žalobkýň opravil návrh na zmenu žaloby v časti označenia žalovaných. Súd uznesením z 13.5.2019 zmenu žaloby pripustil tak, že žalovaný 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 2/ sumu 40 000 eur, žalobkyni 3/ sumu 40 000 eur a žalobkyni 4/ sumu 40 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Právny zástupca žalobkýň na podanej žalobe trval s tým, že tvrdí, že ohľadne zodpovednosti žalovaného 2/ poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke ako R61/2018 a rozhodnutie Ústavného súdu III. 666/2016 a ohľadne zodpovednosti žalovaný 3/ trvá na tom že je zodpovedný podľa § 420 ods. 2 OZ. V záverečnej reči uviedol, že v konaní bola preukázaná pasívna vecná legitimácia žalovaných, že žalobkyniam bola spôsobená absolútna ujma, ktorú pociťujú rovnako úkorne a že kvalita vzťahov v ich rodine bola vyššia ako v iných rodinách a preto je výška požadovanej náhrady dôvodná. Uviedol, že aj rozhodovacia prax prešla vývojom. a ospravedlnenie pôvodcu zásahu bolo iba elementárnym vyjadrením slušnosti a pre žalobkyne bez významu. Náhrada má satisfakčný, nie sankčný charakter a nedá sa porovnávať s náhradou, na ktorú poukázal žalovaný 2/ vyplácanej v dôsledku negatívnych rozhodnutí alebo ako odškodnenie obetí. Rozhodnutie nebude pre žalovaných likvidačné, pretože v roku 2017 mal žalovaný 2/ zisk 71. mil. eur, žalovaný 3/ mal majetok 23,29 mil. eur, obrat 38,59 mil. eur, vlastné imanie 3,77 mil. eur a zisk po zdanení 403 000 eur. Zástupkyňa žalovaného 2/ trvala na svojich námietkach s tým, že k zmene rozhodovacej praxe NS SR prišlo bez rozhodnutia veľkého senátu výška je nepreukázaná a neprimeraná. Poukázala na rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/578/2014, ktorý v roku 2015 za smrť až 3 blízkych osôb priznal náhradu 45.000 eur a poukázal aj rozsudok vo veci Kontrová proti SR, kde súd matke za smrť dvoch mal. detí spôsobenú úmyselným trestným činom priznal 25.000 eur. Na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/202/2016 z 20.3.2017, ktorý priznal náhradu 7840 eur za smrť manželky a svokra, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/267/2016 z 11.5.2017, ktorý priznal 10.000 eur za smrť otca a 3000 za smrť starého otca, sp. zn. 9Co/8/2017 z 30.11.2017, ktorý priznal 15.000 eur za smrť otca mal. dcére, obom rodičom 10.000 eur, bratovi 5.000 eur a družke 25.000 eur, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017 z 24.4.2018, ktorý priznal 8.000 eur za dve usmrtené osoby a to matku a dcéru matke, 4.000 eur za usmrtenie dcéry otcovi a 7.000 eur bratovi dvojčaťu, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/322/2017 zo 16.7.2018, ktorý priznal 15.000 eur za smrť syna otcovi a 15.000 eur bratovi. Osobitne poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 26Co/724/2015 z 31.10.2015 s ktorým sa stotožňuje, ktorý priznal 10.000 eur každému z rodičov a 3.000 eur každému zo súrodencov. Poukázala na to, že ani jeden zo žalovaných nie je pôvodcom zásahu a náhrada má slúžiť iba na zmiernenie následkov. V záverečnej reči uviedla, že v konaní bolo preukázané, že intenzita vzájomných vzťahov žalobkýň s nebohým nebola rovnaká, každá z nich bola k zosnulému v inom statuse a aj následky na ich psychickom stave boli iné a nepreukázané. Namietala, že žalovaný 2/ nie je zodpovedný, v prípade úspechu bude iba plniť a preto by mal súd prihliadať na majetkové pomery pôvodcu zásahu, ktorý bol odsúdený, trest prijal, čo má byť určitou formou morálnej satisfakcie pre žalobcov a nemal zlú povesť. Poukázala na kritériá vyjadrené v rozhodnutiach Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3456/2015 a I. ÚS 2844/2014. Navrhla žalobu zamietnuť alebo priznať výšku náhrady podľa týchto kritérií a žalobkyniam priznať náhradu podľa pomeru ich úspechu a neúspechu. Právny zástupca žalovaného 3/ vyjadril ľútosť a sústrasť žalobkyniam, namietal, že nie je pôvodom zásahu, že urobil všetky opatrenia na jeho odvrátenie, aby jeho motorové vozidlá boli prevádzky schopné, že k zmene rozhodovacej praxe neprišlo. Po výsluchu žalobkýň už nenamietal iba príbuzenský pomer k zosnulému. V záverečnej reči uviedol, že hodnota ľudského života je nevyčísliteľná, pochopiteľná strata, ktorú pociťujú pozostalí, avšak náhrada musí byť primeraná a zodpovedajúca aktuálnej rozhodovacej praxi. Namietal, že rozhodujúce sú majetkové pomery pôvodcu zásahu, že bolo preukázané, že intenzita vzájomných vzťahov žalobkýň a zosnulého bola obdobná ako v iných fungujúcich rodinách. Žalobu navrhol zamietnuť.

2. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) rozsudkom (vyhláseným dňa 22. mája 2019) Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie v spore takto rozhodol:
I. Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 20 000 eur, žalobkyni 2/ sumu 15 000 eur, žalobkyni 3/ sumu 15 000 eur a žalobkyni 4/ sumu 10 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť.
II. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamieta.
III. Žalobkyne 1/ až 4/ majú proti žalovaným 2/ a 3/ vo vyhovujúcej časti nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IV. Konanie o žalobe žalobkyne 1/ o zaplatenie škody 3745,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11.11.2017 do zaplatenia sa proti žalovanému 2/ zastavuje.
V. Žalovaný 2/ nemá v časti zastaveného konania proti žalobkyni 1/ nárok na náhradu trov konania.

3. Zhora označeným opravným uznesením súd prvej inštancie vo výroku III. slová „vo vyhovujúcej časti“ opravil uvedením slov „v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy“, pričom v písomnom vyhotovení rozsudku je uvedený aj tento výrok:
VI. Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť Slovenskej republike prostredníctvom Okresného súdu Nitra súdny poplatok 1866 eur s tým, že plnením jedeného so žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť.

4. Skutkový stav sporu súd prvej inštancie s ohľadom na argumenty strán sporu a vykonané dokazovanie zistil nasledovne:
V konaní nebolo sporné, z výsluchu žalobkýň a výsledkov lustrácií v registri obyvateľov SR na žalobkyne 1/ až 3/ bolo aj preukázané, že R. K. bol synom žalobkyne 4/, manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobkyne 2/ a 3/. Žalobkyňa 4/ mala v čase smrti svojho syna 70 rokov, žalobkyňa 1/ mala 45 rokov, žalobkyňa 2/ mala 25 rokov a žalobkyňa 3/ mala 14 rokov. Z výsluchu všetkých žalobkýň bolo preukázané, že zosnulý žil pred smrťou v spoločnej domácnosti s manželkou a svojimi dvoma dcérami. S manželkou žil v dlhoročnom usporiadanom manželstve, mali spoločné záľuby a záujmy, chodili spolu na dovolenky, počas pracovnej doby si zavolali, po práci chodili spolu domov, trávili spolu všetok voľný čas, rozumeli si, boli na seba veľmi naviazaní a tak im to vyhovovalo, manželka nevedela bez manžela ani zaspať a jej život je teraz prázdny. Aj obe dcéry boli na otca veľmi naviazané. Žalobkyňa 2/ bola jeho prvou dcérou, od detstva s otcom trávila veľa času, otec sa o ňu staral v detstve a aj dospelosti jej nosil obed do práce, po práci s mím chodila po práci na nákupy a na chalupu a spolu s rodičmi chodila doposiaľ na spoločné dovolenky. Žalobkyňa 3/ bola na otca rovnako naviazaná, boli si blízki, všetko spolu robili, matka jej správu o jeho smrti nemohla ani povedať a po nej sa jej zrútil celý svet. Zosnulý bol v čase svojej smrti vitálny, bol zručný v domácnosti, aj na chalupe a staral sa a žil pre rodinu, pracoval, mal príjem 700 eur, resp. 800 eur a privyrobil si 200 eur mesačne. Žalobkyňa 1/ pracovala a v súčasnosti pracuje s príjmom 680 eur mesačne, poberá vdovský 180 eur mesačne. Žalobkyňa 2/ bola v čase smrti otca zamestnaná na čiastočný úväzok s príjmom 250 eur mesačne, o ktorú prácu na krátky čas prišla z dôvodu starostlivosti o žalobkyňu 1/, v súčasnosti pracuje s príjmom 750 eur v hrubom mesačne. Žalobkyňa 3/ bola a aj je nezaopatrené dieťa, po skončení prázdnin sa vrátila do školy. Žalobkyňa 1/ na ňu poberá sirotský 120 eur mesačne. Matka zosnulého je vdova a mala jediného syn. V čase jeho smrti nežili v spoločnej domácnosti a syn ju zvykol navštevoval niekoľko krát do týždňa po pracovnej dobe. V súčasnosti sa s jeho manželkou a deťmi stretáva cez sviatky a žalobkyňa 3/ ju zvykne po škole navštevovať. Nebola na zosnulého finančne odkázaná. Žalobkyňa 1/ a 4/ tvrdili, že od smrti manžela a syna majú psychické problémy, pre ktoré museli vyhľadať odbornú pomoc, žalobkyňa 1/ užívala a užíva lieky a zhoršili sa im fyzické zdravotné problémy, ktoré tvrdenia žalovaní namietali a žalobkyne ich nepreukázali. Žalobkyňa 1/ uviedla, že psychickým problémom práceneschopná nebola Žalobkyne 2/ a 3/ nemuseli vyhľadať odbornú pomoc. Z výsluchu žalobkyne 1/ až 3/ bolo preukázané, že žalovaný 1/ sa im ospravedlnil iba písomne, so žalobkyňami 1/ a 2/ sa pri osobnom stretnutí po nehode nerozprával a pri ďalšom osobnom stretnutí na súde ich nepozdravil a nepozrel sa na ne, rovnako so žalobkyňami 3/ a 4/, pre ktoré to bolo prvé osobné stretnutie. Žalobkyňa 4/ namietala proti tvrdeniam, žalovaného 3/, že dodržal všetky opatrenia, pretože jeho zamestnanec za volantom zaspal. Zo správy o povesti žalovaného 1/ z Mestského úradu v Banskej Bystrici z 19.1.2018 bolo preukázané, že je rozvedený, má dve dcéry, ktoré sú vydaté, býva sám, zaujíma sa o prírodu, turistiku a šport. Z tejto správy, pracovnej zmluvy z 14.9.2015, jej dodatku z 30.8.2016 a z výpovede konateľa žalovaného 3/ S. Y. v trestnom konaní bolo preukázané, že žalovaný 1/ bol od 31.8.2016 do 31.8.2017 zamestnaný u žalovaného 3/. Z jeho písomného prehlásenia žalovaného 1/ z 16.9.2015 bolo preukázané, že sa oboznámil s internými predpismi žalovaného 3/ a to s pracovným poriadkom BC016, ktorý žalovaný 3/ súdu nepredložil. Z pracovného poriadku BC002 vyplýva, ktorý bol prerokovaný so zástupcom zamestnancov 29.1.2016, je účinný od 1.2.2016 a zamestnanci sú podľa neho povinní pri výkone práce dodržiavať právne predpisy predchádzať škodám. Z časti prezenčnej listiny z 4.2.2016 a z 24.1.2017 vyplýva, že žalovaný 1/ bol prítomný na opakovanom oboznámení zamestnancov na vedenie motorového vozidla v zmysle zákona č. 124/2006 Z.z.. Zo záznamu žalovaného 3/ z 24.1.2017 bolo preukázané, že oboznámil svojich zamestnancov so zmenami právnych predpisov na zaistenie BOZP najmä podľa charakteru vykonávanej práce pri vedení motorového vozidla a to zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a vyhlášky MV SR č. 9/2009 Z.z., ktorou sa tento zákon vykonáva, pričom z 23 osôb, vyhovelo 23 osôb. Z evidencie

dochádzky vyplýva, že žalovaný 1/ bol 21.7.2017 v práci od 7.00 hod. do 15.30 hod. Zo zápisníc o výsluchu žalovaného 1/, konateľa žalovaného 3/ S. Y., uznesení, obžaloby a aj trestného rozkazu v trestnom konaní, bolo preukázané, že žalovaný 1/ bol 21.7.2017 o 13.00 hod. vyslaný na služobnú cestu z Komárna do Nitry počas tejto cesty užíval vozidlo Fiat Ducato. Z evidenčnej karty vozidla z 25.7.2017 a aj fotodokumentácie vyplýva, že držiteľom tohto vozidla bol žalovaný 3/ a bolo vo vlastníctve Tatra-leasing, s.r.o.. V konaní nebolo sporné a z výsluchu konateľa žalovaného 3/ aj preukázané, že žalovaný 1/ vozidlo užíval oprávnene a so súhlasom žalovaného 3/. Z výsluchu žalovaného 1/ v trestnom konaní vyplýva, že niesol do Nitry vibračnú dosku, ktorú mal žalovaný 3/ podľa zmluvy o podnikateľskom nájme hnuteľných vecí z 25.7.2017 v nájme. V konaní nebolo sporné, z výsluchu žalovaného 1/, žalobkyne 1/, svedka M. D. v trestnom konaní, z uznesení, obžaloby a trestného rozkazu z trestného spisu bolo preukázané, že 21.7.2017 v čase o 13.20 hod. v obci V. pri T. prešiel žalovaný 1/ s týmto vozidlom náhle do protismeru, kde narazil do osobného motorového vozidla, ktoré viedol R. K., ktorý pri nehode utrpel zranenia na následky, ktorých zomrel po prevoze do nemocnice o 15.30 hod.. Žalobkyňa 1/, jeho spolujazdkyňa a žalovaný 1/ boli prevezení do nemocnice s ľahkými zraneniami. Žalovaný 1/ v trestnom konaní 21.7.2017 a 15.1.2017 uviedol, že sa v deň nehody cítil fyzicky aj psychicky dobre a v V. pri T. išiel rýchlosťou do 50 km a že mu je to ľúto. Pri prvom výsluchu 21.7.2017 uviedol aj to, že keď zbadal tabuľku s nápisom Nitra pomyslel si, že tam vyloží žabu a dá si kávu, že žalobkyni 1/ po nehode na múriku a aj v sanitke hovoril, že ho to strašne mrzí, aj keď nevedel čo, myslí si, že mal stratu vedomia alebo mikrospánok, nechcel obiehať a že sa s rodinou vysporiada. V konaní nebolo sporné a aj bolo preukázané, že zaslal žalobkyni 1/ dňa 27.7.2015 list, v ktorom sa jej ospravedlnil za to, že šoféroval v osudný deň auto, ktoré im skrížilo cestu a spôsobilo tú najväčšiu stratu, aká môže človeka postihnúť. V liste vyjadril ľútosť nad tým, či sa stalo, uviedol, že táto udalosť zasiahla celú jeho rodinu, známych a zamestnávateľa, ktorí rovnako vyjadrili úprimnú sústrasť. Uviedol v ňom, že nevie, čo spôsobilo to, že v tej chvíli neovládol auto a že prijme trestné stíhanie aj trest. Pri druhom výsluchu 15.1.2018 uviedol, že zaslal ospravedlňujúci list, ku skutku, ktorý mu je kladený za vinu sa priznal aj keď si ho presne nepamätal, ale kvôli strate vedomia nevylučuje, že sa tak mohol stať. Svedok nehody M. D. v trestnom konaní uviedol, že išiel v obci V. pri T. za vozidlom Fiat Ducato rýchlosťou 53 km/hod., keď toto vozidlo bez toho, aby dalo znamenie o zmene smeru jazdy a za situácie nevhodnej na predbiehanie, bez toho, aby brzdilo alebo strhlo riadenie, prešlo do protismeru. Žalobkyňa 1/ v trestnom konaní uviedla, že v obci V. pri T. im prešla nečakane asi 3 metre pred ich vozidlom do protismeru biela dodávka, prešla plynulo, rútila sa na nich a nebrzdila. Vodič dodávky po nehode hovoril, že nevie, čo sa stalo, asi zaspal, že je vyčerpaný a unavený, koľko má roboty. V sanitke rovnako s niekým telefonoval a hovoril mu, že zaspal, pričom s ňou nekomunikoval. Zo znaleckého posudku Ing. Kamila Lacko-Bartoša v trestnom konaní bolo preukázané, že žalovaný 1/ išiel vyššou rýchlosťou ako tvrdil a nesprávnou technikou t.j. prejazdom do protismerného jazdného pruhu a do koridoru pohybu vodiča K. vytvoril z technického hľadiska kolíznu situáciu. Z uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru, Okresný dopravný inšpektorát v Nitre ČVS:ORP-96/DI-NR-2017 z 21.7.2017 vyplýva, že bolo začaté trestné stíhanie pre prečin usmrtenia, pretože prišlo k dopravnej nehode tak, že žalovaný 1/ sa plne nevenoval vedeniu svojho vozidla, nejazdil pri pravom okraji cesty, keď s vozidlom náhle prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do oproti idúceho vozidla, ktorého vodič na následky zranení, ktoré utrpel zomrel. Z uznesenia z 27.12.2017 bolo preukázané, že žalovanému 1/ bolo vznesené obvinenie z prečinu usmrtenia. Z trestného rozkazu Okresného súdu Nitra z 27.4.2018, sp. zn. 5T/44/2018 bolo preukázané, že žalovaný 1/ bol uznaný za vinného, že 21.7.2017 o 13.20 hod. viedol ako vodič osobné motorové vozidlo Fiat Ducato v obci Ivanka pri Nitre, pričom v dôsledku porušenia ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, - vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, § 4 ods. 2 písm. f) toho zákona - vodič nesmie viesť vozidlo, ak jeho schopnosť viesť vozidlo je znížená najmä úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou, § 9 ods. 1 veta prvá tohto zákona - vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu, v dôsledku čoho prešiel s ním vedeným vozidlom do protismeru, kde sa čelne zrazil s protiidúcim vozidlom, ktoré viedol R. K.. R. K. utrpel pri uvedenej dopravnej nehode zranenia, ktorým v FN Nitra dňa 21.7.2017 o 15.30 hod, podľahol a žalobkyňa 1/ utrpela zranenia s dobou liečenia do 7 dní. Žalovaný 1/ svojim konaním inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal tento čin závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Súd mu za to uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon podmienečne odložil na skúšobnú domu 3 roky, trest zákazu viesť osobné motorové vozidlo na 4 roky, povinnosť uhradiť žalobkyni 1/ škodu 3745,60 eur, Union zdravotná poisťovňa a.s. škodu 542 eur a žalobkyňu 1/ odkázal zo zvyškom jej nároku na náhradu škody na civilné konanie.

Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 19.5.2018. Žalovaný 1/ podal proti trestnému rozkazu v časti náhrady škody žalobkyni 1/ odpor s tým, že plniť má žalovaný 2/. V konaní nebolo sporné, že vozidlo malo v čase dopravnej nehody uzavreté povinné zmluvné postenie zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou u žalovaného 2/.

5. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na citovaný článok 1 odsek 2 Ústavy SR, článok 16 odsek 2, článok 41 odsek 1 a článok 8 odsek 1 Hlavy I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článok 1 a 3 základných zásad Zákona o rodine, citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 11, § 13 ods. 1 až 3, § 16, § 112 ods. 1, § 420 ods. 2 a 3, § 853 ods. 1), citované ustanovenia zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (§ 4 ods. 1 písm. c/ a f/, § 9 ods. 1), citované ustanovenie § 193 vety 3 Civilného sporového poriadku (CSP - zákon č. 160/2015 Z. z.) a citované ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzku motorového vozidla (§ 4 ods. 1, ods. 2 písm. a/ a ods. 4, § 15 ods. 1), odôvodnil nasledovne:
V konaní bolo vykonaným dokazovaním a to výpoveďou žalovaného 1/, žalobkyne 1/ a svedka nehody v trestnom konaní a zo znaleckého posudku v trestnom konaní preukázané, že žalovaný 1/ viedol 21.7.2017 o 13.20 hod. v obci V. pri T. svoje osobné motorové vozidlo tak, že sa nevenoval plne jeho vedeniu a sledovaniu situácie v cestnej premávke, jeho schopnosť viesť vozidlo bola znížená únavou a nejazdil vo svojom pruhu pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu, čím porušil viaceré ustanovenia zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Žalovaný 1/ v dôsledku tohto prešiel so svojom vozidlom do protismeru, kde sa jeho vozidlo zrazilo s osobným motorovým vozidlom, ktoré viedol vodič R. K.. R. K. pri nehode utrpel zranenia, ktorých následkom po prevoze do nemocnice 21.7.2017 o 15.30 hod. podľahol. Žalovaný 1/ bol pre prečin jeho usmrtenia právoplatne odsúdený trestným rozkazom súdu. Súd je týmto rozhodnutím v rozsahu podľa § 193 CSP viazaný, pričom to ani nebolo v konaní sporné. V konaní bolo preukázané, že R. K. bol v čase svojej smrti ženatý so žalobkyňou 1/, bol otcom žalobkyne 2/ a 3/ a synom žalobkyne 4/, ktoré si v konaní uplatňujú nárok na ochrany ich osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to práva na ich súkromie a rodinný život, do ktorého bolo týmto protiprávnym konaním pôvodne žalovaného 1/ neoprávnene zasiahnuté. Je nesporné, že žalovaný 1/ svojim protiprávnym konaním narušil celistvosť a integritu rodiny žalobkýň, pretože zasiahol do ich práva na rodinný život a súkromie a spôsobil im ujmu, ktorej následky sú trvalé a neodstrániteľné, pretože ochudobnenie žalobkýň v citovej oblasti je nenapraviteľné a permanentné. V konaní boli preukázané všetky predpoklady zodpovednosti a to zavinené protiprávne konanie žalovaného 1/, ktorým neoprávnene zasiahol do práva na ochranu osobnosti žalobkýň a spôsobil im nemajetkovú ujmu a aj príčinná súvislosť medzi týmto konaním a následkom. Vzhľadom na závažnosť zásahu, ktorý bol trestným činom a jeho dôsledky a to stratu blízkeho príbuzného, nie je morálne zadosťučinenie (nepeňažná satisfakcia) podľa § 13 ods. 1 Občianskeho poriadku dostatočné a žalobkyniam vzniklo právo na relutárnu náhradu a preto je priznanie zadosťučinenia v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka opodstatnené a spravodlivé, pretože takáto náhrada môže aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu ich ujmy, čo aj je zmyslom tejto právnej úpravy. Žalovaný 1/ v konaní namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu s odôvodnením, že za ujmu spôsobenú týmto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti zodpovedá jeho zamestnávateľ podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pretože bol prevádzkovateľom vozidla zodpovedá aj podľa § 427 Občianskeho zákonníka. Súd na návrh žalobkýň po predbežnom právnom posúdení pribral zamestnávateľa žalovaného 1/ do konania ako žalovaného 3/ a následne na základe späťvzatia žaloby proti žalovanému 1/, konanie proti nemu v celom rozsahu zastavil. V konaní nebolo sporné a aj bolo preukázané, že žalovaný 1/ bol v čase neoprávneného zásahu zamestnaný u žalovaného 3/ a vykonával pre žalovaného 3/ prácu na základe jeho poverenia a s jeho súhlasom a k zásahu prišlo v súvislosti s plnením si jeho pracovných povinností. Pretože žalovaný 3/ použil žalovaného 1/ na výkon svojej činnosti zodpovedná za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobkyniam podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie sa na tento právny vzťah použije s poukazom na § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26.9.2013 sp. zn. 3Cdo/228/2012. Žalovaný 3/ v priebehu konania preukazoval to, že vynaložil všetko úsilie, ktoré od neho možno požadovať, aby zabránil porušeniu povinností žalovaným 1/ a vzniku ujmy a to školeniami svojich zamestnancov a poskytovaním prevádzky schopných vozidiel. Tieto tvrdenia neboli v konaní sporné, ale sporné bolo to, či vynaložil aj všetko úsilie na to, aby jeho prevádzky schopné vozidlo viedol vodič, ktorého schopnosti nie sú znížené vplyvom plnenia si pracovných povinností, čo žalobkyňa 4/ namietala, pričom jej tvrdenia aj boli prvým výsluchom žalovaného 1/ a rozhodnutím trestného súdu preukázané. Pretože v konaní bolo preukázané, že ujmu žalobkyniam spôsobil jeden zo zamestnancov žalovaného 3/ zavineným porušením svojej právnej povinnosti v rámci plnenia svojich pracovných povinností, nemôže sa žalovaný

3/ zamestnávateľ ako celok úspešne zbaviť svojej zodpovednosti s poukazom na ustanovenie § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Obrana žalovaného 3/ ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitimácie je preto nedôvodná. Žalobkyne netvrdili, že by žalovaný 3/ zodpovedal za spôsobenú ujmu aj podľa § 427 Občianskeho zákonníka, ako prevádzkovateľ vozidla, tak ako sa bránil žalovaný 1/. Pretože tieto skutkové okolnosti neboli predmetom žaloby, súd sa nimi nezaoberal. V konaní bola sporná aj pasívna vecná legitimácia žalovaného 2/, ktorý namietal, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou osobného motorového vozidla sa nevzťahuje na nároky žalobkýň ako pozostalých titulom ochrany ich osobnosti, pričom poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. Je nesporné je, že táto otázka bola v posledných rokoch predmetom viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu, Ústavného súdu SR a aj Súdneho dvora EÚ. Súdny dvor EÚ v rozsudku 24.10.2013 Haasová C-22/12 vo veci prejudiciálnej otázky rozhodol, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR sa skutočne v tejto otázke najskôr prikláňala k názoru, že tieto nároky pozostalých nie sú zahrnuté do zákonného poistného krytia (rozhodnutie NS SR z 20.4.2011 sp.zn. 4 Cdo 168/2009 a 31.3.2016 sp.zn. 3 Cdo 301/2012). Ústavný súd SR sa týmito otázkami zaoberal touto problematikou v rozhodnutiach z 29.4.2015 sp. zn. I. ÚS 206/2015, z 16.12.2015 sp. zn. III. ÚS 646/2015, z 16.12.2015 sp. zn. III. ÚS 645/2015, z 17.8.2016 sp. zn. I. ÚS 474/2016. A aj keď niektorí sudcovia vyjadrili odlišné stanovisko Ústavný súd SR v rozhodnutí z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, ktorým sťažnosť pre porušenie zákona ako zjavne neopodstatnenú odmietol uviedol, že extenzívny výklad pojmu "škoda" použitý v Zákone o povinnom zmluvnom poistení nie je aplikáciu práva contra legem, ale ide o zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií, ktoré umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti a takýto záver nie je prejavom svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti, pričom takýto široký výkladom pojmu § 4 PZP je ústavne aj konformný, ako aj eurokonformný. Najvyšší súd SR následne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cdo 1361/2015 dospel k opačnému názoru ako dovolacie senáty v skorších veciach. Uznesením z 26.6.2017 preto postúpil vec podľa § 46 ods. 1 CSP na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. Veľký senát po vyžiadaní vyjadrení strán sporu a stanovísk Ministra spravodlivosti SR a generálneho prokurátora SR súladných s jeho názorom oznámil stranám sporu, že rozsudok vyhlási 21.9.2017, čomu však neprišlo, pretože žalovaná poisťovňa vzala dovolanie späť a veľký senát konanie zastavil. Následne sa Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. 1Cdo/156/2017 vyjadril, že sa nestotožňuje s názormi vyjadrenými v rozhodnutiach senátov 3C a 4C. K rovnakému právnemu názoru sa prikláňa aj aktuálna rozhodovacia prax NS SR a to v rozsudku z 31.7.2017 sp.zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke súdnych rozhodnutí pod R 61/2018 a a odvolacích súdov napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15.3.2017 sp.zn. 5Co 133/2016, Krajského súdu v Nitre z 30.11.2017 sp.zn. 9Co/8/2017 a Krajského súdu v Košiciach z 15.3.2018 sp.zn. 3Co/10/2017. Pretože nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkej osoby je nesporne zahrnutý do zákonného poistného krytia podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu je námietka nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ nedôvodná. V konaní bola sporná výška požadovanej peňažnej satisfakcie, ktorú žalovaní namietali s tým, že je neprimeraná, pričom poukazovali na rozhodnutia iných súdov, ktoré pozostalým priznali náhradu nemajetkovej ujmy v nižšej výške, namietali, že žalobkyne nepreukázali všetky dôsledky tohto zásahu, podľa žalovaného 3/ ani žiadne osobitné okolnosti na zvýšenie náhrady a poukazovali na rôznu intenzitu vzájomných vzťahov zo zosnulým. Žalobkyne trvali na tom, že požadovaná výška je primeraná vzhľadom na posun v rozhodovacej praxi súdov, ktoré označili, ktoré tvrdenia namietali žalovaní a rovnako označili iné rozhodnutia súdov. Nesporné je, že výška peňažného zadosťučinenia je predmetom voľnej úvahy súdu, avšak ani takéto rozhodnutie nemôže byť arbitrárne a svojvôľne a preto súd musí pri rozhodovaní zohľadňovať okolnosti, pri ktorých prišlo k neoprávnenému zásahu, závažnosť vzniknutej ujmy a v súlade so zásadou rovnosti musí rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a to aj s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 288/2017. Súd v konaní skúmal kritériá zhrnuté v náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14, na ktorý poukázal aj žalovaný 2/. Na strane žalobkýň ako poškodených súd skúmal intenzitu ich vzájomného vzťahu s usmrteným manželom, otcom a synom, ich vek a jeho vek, otázku vzájomnej hmotnej závislosti a prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Na na strane žalovaného 2/ (správne 3, s ohľadom na bod odôvodnenia 33) ako škodcu súd skúmal jeho postoj k protiprávnemu konaniu a jeho majetkové pomery, pretože škoda bola podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka ním spôsobená a preto boli tieto námietky nedôvodné. V konaní bolo preukázané, že usmrtený mal v čase smrti 47 rokov a jeho manželka mala 45 rokov, žili dlhodobo v harmonickom manželskom vzťahu, trávili spolu všetok voľný čas a spoločne vychovávali dve deti. Napriek tomu, že žalobkyňa 1/ nepreukázala

lekárskymi správami svoje zdravotné problémy, bolo výsluchom všetkých žalobkýň preukázané, že stratu svojho manžela prežívala a aj prežíva veľmi úkorne v dôsledku takého intenzívneho partnerského vzťahu s usmrteným manželom, ktorý podľa názoru súdu nie je bežný. V konaní bolo preukázané, že dcéry usmrteného mali v čase jeho smrti 25 a 14 rokov, obe boli od detstva doposiaľ na otca naviazané, žili s ním a teda oboma rodičmi v spoločnej domácnosti a chodili spolu na dovolenky, otec sa o ne staral, trávili spolu voľný čas a boli si blízki. Matka usmrteného mala v čase jeho smrti 70 rokov, bola vdova a bol to jej jediný syn a napriek tomu, že rovnako nepreukázala lekárskymi správami svoje zdravotné problémy, bolo preukázané, že ich vzájomný vzťah so synom bol intenzívny a pravidelne stretávali, hoci spolu nežili v jednej domácnosti. V konaní bolo preukázané, že vo vzťahu hmotnej závislosti bola k usmrtenému iba jeho maloletá dcéra žalobkyňa 3/, plnoletá dcéra žalobkyňa 2/ a manželka žalobkyňa 4/ boli a aj sú zamestnané a majú príjem. Aj keď nesporne prišlo k zníženiu životnej úrovne rodiny, stratou jej pracujúceho člena, je táto strata vo vzťahu k žalobkyni 1/ a 3/ čiastočne vykompenzovaná vdovským a sirotským dôchodkom. Žalobkyňa 4/ netvrdila a nepreukazovala, že by bola od syna hmotne závislá. Súd pri určovaní výšky náhrady zohľadnil, že hoci vzájomný vzťah žalobkýň a usmrteného bol intenzívny, nebol rovnako intenzívny a ani dopad protiprávneho konania do ich práv nebol rovnaký a preto súd pri určovaní výšky náhrady medzi nimi diferencoval. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že najintenzívnejší vzájomný vzťah bol medzi usmrteným a jeho manželkou žalobkyňou 1/ a aj dopad do jej osobnostných práv bol najvyššej intenzity, pretože stratila pri nehode, pri ktorej bola prítomná, celoživotného partnera, s ktorým žila dlhodobo v harmonickom zväzku, pričom však súd zároveň zohľadnil aj to, že nebola od manžela hmotne závislá. Preukázané bolo, že intenzívny bol aj vzťah žalobkýň 2/ a 3/ k otcovi, aj keď dopad do ich osobnostných práva nebol taký ako u matky. Vzhľadom na to, že žalobkyňa 2/ bola prvorodenou dcérou, hoci nebola na otcovi hmotne závislá a žalobkyňa 3/ bola maloletá a preto bola na otcovi hmotne závislá, súd ich vzťah vzájomný vzťah vyhodnotil ako rovnako intenzívny. Súd nespochybňuje to, že matka jediného syna mala so synom intenzívny vzťah, čoho dôkazom sú aj jeho pravidelné návštevy u matky a pretože je vdova spoliehala sa vo všetko na syna. Súd však zohľadnil to, že spolu nežili dennodenne v spoločnej domácnosti a nebola od syna hmotne závislá. V konaní bolo preukázané, že žalovaný 3/ sa žalobkyniam ospravedlnil a vyjadril ľútosť nad neoprávneným zásahom a hoci to žalobkyne namietali, súd tento postoj zohľadnil. V konaní však preukázané aj to, že žalovaný 3/ neurobil všetky prevenčné opatrenia na odvrátenie ujmy podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Z priebehu trestného konania a listu žalovaného 1/ bolo preukázané, že aj osoba, ktorú na svoju činnosť použil a to žalovaný 1/ ako pôvodca zásahu sa žalobkyniam ospravedlnil. Urobil tak však len písomne a aj keď sa ku skutku priznal, prijal trestné stíhanie a uložený trest a v jeho konaní neboli zistené žiadne priťažujúce okolnosti, svojim ďalším postojom v konaní voči žalobkyniam nespĺňal ani elementárne základy slušnosti a preto súd túto jeho satisfakciu zohľadnil iba čiastočne. V konaní nebolo sporné, že žiadna iná satisfakcia nebola žalobkyniam poskytnutá a ani to, že majetkové pomery žalovaného 2/ nie sú nepriaznivé. Súd zohľadnil aj rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach a to tie, ktoré označili strany, ale aj tie, o ktorých má vedomosť z vlastnej rozhodovacej činnosti. Hoci prišlo k posune v rozhodovaní, čo do výšky priznávaných súm, nebolo to v takom časovom horizonte, ako tvrdili žalobkyne. Rozhodnutia, ktoré označili sú z roku 2015 a všetkými s výnimkou jedného priznali súdy náhradu nemajetkovej ujmy iba jednému oprávnenému pozostalému manželovi za smrť manželky a to rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 1.7.2015 sp. zn. 24Co/368/2015 vo výške 40 000 eur, rozsudkom Krajského súdu v Trenčín z 20.5.2015 sp. zn. 4Co/658/2014 vo výške 50 000 eur a rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 9.9.2018 sp. zn. 7Co/578/2014 vo výške 45 000 eur za smrť manželky a dvoch detí. Iba rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30.7.2015 sp. zn. 12Co/465/2014 bola priznaná náhrada pozostalej manželka za smrť manžela a každému z pozostalých maloletých detí za smrť otca vo výške 33 500 eur. Súd prihliadol na aktuálne obdobné rozhodnutia z roku 2017 a to Krajského súdu v Nitre z 11.5.2017 sp. zn. 9Co/267/2016, ktorý priznal plnoletej dcére za smrť otca, na ktorého bola naviazaná, pretože ju od smrti matky vo veku jej 5 rokov sám vychovával 10.000 eur, Krajského súdu v Nitre z 30.11.2017 sp. zn. 9Co/8/2017, ktorý priznal náhradu mal. dcére za smrť otca 15 000 eur, každému z rodičov, ktorí so synom nežili v spoločnej domácnosti 10.000 eur a jeho družke 25.000 eur. Súd poukazuje aj na ostatné rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 24.4.2019 sp. zn. 25Co/273/2018, ktorý priznal nižšie sumy a to manželke za smrť manželka náhradu vo výške 20 000 eur a každej z jeho dcér náhradu vo výške 15 000 eur. Je nesporné, že ujma, ktorá bola žalobkyniam spôsobená je nenapraviteľná, ale prisúdená výška musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom predchádzať a nemá byť predmetom obohacovania sa pozostalých. Súd preto pri zohľadnení všetkých kritérií a porovnaním s rozhodnutiami iných súdov rozhodol, že žalovaní 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur, žalobkyni 2/ vo výške 15 000 eur, žalobkyni 3/ vo výške 15 000 eur a žalobkyni 4/ vo výške 10 000 eur a vo zvyšnej

časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pretože žalobkyne požadovali zaplatiť plnenie v lehote 3 dni od právoplatnosti, proti čomu žalovaní nenamietali, rozhodol súd, že priznané plnenie sú povinní podľa § 232 ods. 3 CSP zaplatiť žalobkyniam v lehote 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku. Pretože žalovaní nie sú solidárni dlžníci, rozhodol súd, že plnením jedeného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého plniť. O náhrade trov konania vo vyhovujúcej časti rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a žalobkyniam priznal náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP v rozsahu 100 %, pretože boli celkom úspešné čo do základu nároku, aj keď nie čo do priznanej výšky nároku, pričom žalovaní neuviedli žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP a ani ich súd nevzhliadol. Aj v tomto konaní je potrebné aplikovať zásadu úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP, ale tým, že žalobkyniam bola priznaná aspoň časť nároku, boli čo do právneho základu nároku celkom úspešné a preto majú nárok na náhradu trov v rozsahu 100 % proti neúspešným žalovaním 2/ a 3/. Súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 71/2019-12 z 07.02.2019, ktorý sťažnosť pre porušenie zákona rozhodnutím súdu, ktorý takto postupoval odmietol. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia, pričom bude vychádzať z priznanej sumy. Pretože žalobkyňa vzala žalobu späť pred začatím pojednávania, súd konanie o žalobe žalobkyne 1/ o zaplatenie škody 3745,60 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11.11.2017 do zaplatenia zastavil podľa § 145 ods. 2 veta druhá CSP. Súd rozhodol o zastavení konania v tejto časti len proti žalovanému 2/, pretože proti žalovanému 1/ bolo zastavené celé konanie a žalovaný 3/ nebol v tom čase stranou sporu. O náhrade trov konania v tejto časti rozhodol súd rovnako podľa § 262 ods. 1 CSP a hoci zastavenie konania podľa § 256 ods. 1 CSP zavinila žalobkyňa 1/, žalovanému 2/ žiadne trovy nevznikli a tak mu ich náhradu nepriznal. Pretože žalobkyniam bola nemajetková ujma spôsobená trestným činom, boli podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov oslobodené od platenia súdneho poplatku. Pretože súd ich žalobe čiastočne vyhovel, rozhodol podľa § 2 ods. 2 veta prvá tohto zákona, že žalovaní 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť súdny poplatok zo žaloby podľa položky 7b sadzobníka zákona č. 71/1992 Zb. súdnych poplatkov 1866 eur a to podľa písm. a) vo výške 66 eur a písm. b) vo výške 1800 eur, pretože 3 % z 60 000 je 1800 eur s tým, že plnením jedeného s nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého plniť.

6. Uvedený rozsudok, vydaniu ktorého predchádzalo uznesenie o zastavení konania proti žalovanému v 1. rade č.k. 10C/85/2018-320 právoplatné dňa 14.5.2019, napadli spoločným odvolaním všetky žalobkyne a tiež aj žalovaní v 2. a 3. rade, keď odvolaniami neboli napadnuté a teda právoplatné zostali výroky IV. a V.

7. Podľa obsahu odvolania žalobkýň ich odvolanie smerovalo proti výroku II. o zamietnutí ich žaloby vo zvyšnej časti, keď sa domáhali zmeny rozsudku súdu prvej inštancie tak, aby ich žalobe bolo v plnom rozsahu vyhovené. Súdu prvej inštancie vyčítali nesprávne právne posúdenie veci v časti výšky peňažnej náhrady za ich nemajetkovú ujmu, ktorej sa v predmetnom spore domáhajú, keď sú toho názoru, že nimi požadovaná peňažná náhrada je plne zdôvodniteľná okolnosťami preukázanými v konaní, rozhodnutiami iných súdov v obdobných prípadoch a je zhmotnením ich osobnej tragédie a straty v podobe smrti im najbližšieho človeka, keď v živote každej z nich ostalo po poškodenom prázdne miesto nenahraditeľné a nezastupiteľné. Prvoinštančný súd napriek podrobnému zdôvodneniu predsa len nezohľadnil alebo nedostatočne zohľadnil všetky okolnosti daného prípadu, a to predovšetkým na strane poškodeného a žalobcov a nie celkom dostatočne prihliadol na niektoré okolnosti vzťahu medzi nimi a poškodeným. Pokiaľ ide o ujmu na strane žalobkyne v 1. rade ako pozostalej manželky, jej intenzita je znásobená predovšetkým tým, že prišla o svojho milovaného manžela, s ktorým mali pevný manželský zväzok a silnú vzájomnú lásku a tvorili až do tragickej udalosti fungujúcu rodinu. Žalobkyňa v 2. rade v čase budovania si vlastného života prišla o najväčšiu a jedinú mužskú oporu vo svojom živote, ktorá ujma neprekonateľným a výrazným spôsobom zasiahla do jej života, keď medzi nimi bol intenzívny vzťah a výrazná starostlivosť zo strany nebohého otca. V prípade žalobkyne v 3. rade je vzniknutá ujma rovnako neprekonateľná a sťažená jej vekom, keď prišla o svojho otecka vo veku 14 rokov v čase dospievania a potreby otcovského vzoru v jej živote, keď jej intenzívny vzťah s otcom bol i dôvodom, prečo jej matka (žalobkyňa v 1. rade) nevedela ani oznámiť tragickú smrť otca. Žalobkyňa v 4. rade mala ako matka poškodeného so svojim synom nesporný intenzívny a vrúcny vzťah, bol jej jediným synom a napriek vlastnej rodine jej pomáhal so všetkým čo potrebovala. Poškodený si 100% plnil svoje povinnosti manžela, otca aj syna, zosobňoval pre ich všetky najdôležitejšieho muža. Majú za to, že ich hmotná odkázalosť, ako ju zohľadňoval súd prvej inštancie, nie v danom prípade rozhodujúca pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, ktorá má predstavovať ich satisfakciu za nenapraviteľnú stratu najbližšieho človeka,

keď ostali úplne bez akejkoľvek mužskej opory poskytujúcej im navyše nadštandardný komfort v podobe krásneho vzťahu ku každej z nich.

8. Žalovaný v 2. rade žiadal zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. a VI. tak, aby bola žaloba k obom zaviazaným žalovaným zamietnutá a v súvislosti s tým aj prehodnotené dotknuté výroky o náhrade trov konania strán a štátu. Sumy žalobkyniam nemajetkovej ujmy považuje za neprimerané vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, aktuálnu rozhodovaciu prax ako aj právnu úpravu upravujúcu výšku peňažnej náhrady pozostalým obetiam úmyselných trestných činov, keď sa tiež nestotožňuje s postupom súdu, že je potrebné skúmať majetkové pomery zaviazaných žalovaných namiesto pomerov pôvodne žalovaného v 1. rade, keďže oni sa fyzicky zásahu do osobnostných práv žalobkýň nedopustili a osobnostnému právu žalobkýň by mala zodpovedať osobnostná povinnosť vodiča motorového vozidla - žalovaného v 1. rade ako pôvodcu zásahu, keď v prípade uloženia povinnosti inému subjektu ako pôvodcovi zásahu sa prevenčná funkcia míňa účinkom a intenzita zásahu do osobnostných práv žalobkýň určite nie je závislá na majetkových pomeroch zamestnávateľa a poisťovne. Prvoinštančný súd nezohľadnil závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie sa a atribút primeranosti pri zohľadnení životnej úrovne v danej krajine. V našom právnom poriadku existuje právna úprav nemajetkovej ujmy, ktorá môže byť použiteľná analogicky, konkrétne ide o zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu pôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, na ktoré, napriek jeho námietkam, prvoinštančný súd v rozhodnutí neprihliadol a nevysporiadal sa s nimi. V zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. by žalobkyniam prináležala náhrada spolu 21 750 eur, s ohľadom na ktorú je priznaná náhrada neprimeraná, keď ide stále o ten istý inštitút ochrany osobnosti, a teda nemožno hovoriť o naplnení princípu všeobecnej spravodlivosti, na ktorom je postavený CSP. Navyše pre vyššiu náhradu nesvedčia ani samotné okolnosti zásahu, keď v prejednávanej veci ide o nedbanlivostný trestný čin a zákon č. 215/2006 Z. z. uvádza limity pri úmyselnom násilnom trestnom čine. Nespochybňuje, že v dôsledku zásahu zamestnanca žalovaného došlo objektívne k pretrhnutiu rodinných a citových väzieb žalobkýň s nebohým príbuzným, čo im mohlo privodiť citovú a psychickú ujmu, táto však musí byť riadne preukázaná z objektívnych hľadísk, pretože ju nie je možné reálne a empiricky zistiť, keď dôkazná povinnosť je na strane žalobkýň. Žalobkyne okrem tvrdení uvádzaných v žalobe a pri výsluchu dôsledky nehody nepreukázali v rodinnom, pracovnom a osobnom prostredí, nebola tak objektívne preukázaná existencia ani prípadná intenzita a doba trvania psychických problémov, keď žalobkyne v 2. a 3. rade vznik ujmy takejto intenzity ani neuvádzali. Nemôže sa ubrániť tomu, že súd aj bez predloženia ďalších dôkazov akceptoval tvrdenia o intenzite vzťahov žalobkýň s nebohým len na základe ich tvrdení nepreukázaných iným hodnoverným spôsobom. Výhrady má aj k tomu, že súd posúdil intenzitu zásahu u žalobkýň v 2. a 3. rade ako dcér nebohého ako rovnakú, keď naproti tomu veľmi prísne posudzoval okolnosti na strane osoby, ktorá do osobnostných práv žalobkýň zasiahla nedbanlivostným trestným činom. Strany sporu predložili viaceré rozhodnutia súdov, z ktorých možno usudzovať, že pre priznanie nemajetkovej náhrady v peniazoch neboli dostatočne jasne ustálené ani základné medze, v rámci ktorých by sa mala výška peňažnej náhrady pohybovať, aj keď novšie rozhodnutia súdov sú ohľadom prisúdenej výšky nemajetkovej ujmy zdržanlivejšie, keď v tomto smere poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu Žilina vo veci 7Co/578/2014, kde odvolací súd za základ svojich úvah vzal verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Kontrová proti Slovenskej republike, v ktorom priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25 000 eur usmrtením jej oboch maloletých detí, ich otcom a manželom, ich otcom, keď nastal zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života sťažovateľky. Náhrada prisúdenej nemajetkovej ujmy potom nespĺňa kritérium primeranosti ani vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu ESĽP a ani vo vzťahu k iným aktuálnym rozhodnutiam súdov SR uvádzaným v priebehu konania. Právny poriadok SR nepozná resp. doteraz nešpecifikoval druhy či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto súd by mal vychádzať zo všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti a doterajšiu rozhodovaciu prax nielen v Slovenskej republike ale i v zahraničí, kde sú paušálne náhrady uzákonené a kde sú aj iné majetkové a zárobkové štandardy, keďže priznanie určitej sumy musí byť riadne a spoľahlivo odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Spochybňuje aj priznanie nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100% žalobkyniam, nakoľko platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo znaleckého posudku. V prejednávanej veci považuje za rozhodujúce, že advokát žalobkýň by mal poznať aspoň bežnú judikatúru bežnej veci a neuplatňovať si nadhodnotené sumy, keď musí existovať zodpovednosť žalobkýň za rozsah uplatňovaných súm, ktoré by si mali

zodpovedne zvážiť a nie poňať žalobný návrh vždy maximalisticky. Nová úprava trov CSP je postavená na zásade úspešnosti strán.

9. Žalovaný v 3. rade žiadal zmenu napadnutého rozsudku (vo výrokoch I., III. a VI.) a plné zamietnutie žaloby, prípadne jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konania a nové rozhodnutie, keď požadoval aj zmenu výrokov o trovách konania a poplatkovej povinnosti. Na nešťastnej udalosti, od ktorej žalobkyne odvodzujú zásah do ich osobnosti nenesie žiadnu vinu a tomuto nemohol pri najlepšej vôli a vynaložení maximálnej odbornej starostlivosti nijako zabrániť, keď v rámci svojej procesnej obrany súdu predkladal listinné dôkazy preukazujúce, že z jeho strany bolo vynaložené všetko úsilie, ktoré od neho možno spravodlivo požadovať, aby vzniku škody predišiel, čo však prvoinštančný súd vzhliadol sporným, avšak s ohľadom na vykonané dokazovanie s týmto jeho záverom nesúhlasí. Ak sa žalovaný v 1. rade necítil byť spôsobilý na vykonanie pracovnej cesty, bol povinný takúto pracovnú cestu odmietnuť vykonať a teda on porušil zákon o cestnej premávke, ku ktorému porušeniu on žiadnym spôsobom neprispel, keď v prípade námietok žalovaného v 1. rade k vykonaniu pracovnej cesty by jej vykonaním jednoducho poveril inú osobu. V súlade so zásadou spravodlivého usporiadania vzťahov bolo potrebné na túto skutočnosť prihliadnuť pri posudzovaní tak samotnej zodpovednosti na jeho strane ako aj pri úvahách o výške náhrady. Z rovnakých dôvodov je nesprávny aj záver prvoinštančného súdu, že neurobil všetky prevenčné opatrenia na odvrátenie ujmy v zmysle § 415 OZ, ktorý záver naviac nie je ani odôvodnený a tým pádom preskúmateľný. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je neprimerane vysoká, keď jej odôvodnenie je nedostatočné. Intenzita vzťahu žalobkyne v 1. rade a jej zosnulého manžela, tak ako je opísaná, nemôže byť „rozdielovým“ kritériom a v súvislosti s intenzitou vzťahu ostatných žalobkýň k zosnulému nemožno konštatovať preukázanie mimoriadnych okolností ,ktoré by odôvodňovali priznané náhrady. Poukazuje na ním označené rozsudky Krajského súdu v Nitre vo veciach spisových značiek 9Co/267/2016 a 25Co/278/2018 ako aj na publikovanú analýzu JUDr. Róberta Šorla, kde v prípade náhrad po dopravných nehodách výška priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch sa najčastejšie pohybovala od 4 000 do 15 000 eur, keď sumu náhrad pozostalým deťom a manželom po 10 000 eur bola aj v konaniach pred Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 8Co/470/2014 a 5Co/182/2013, pričom v konaní pred Krajským súdom Trnava pod sp. zn. 10Co/566/2015 bola priznaná náhrada po 8 000 eur. Opätovne poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, na ktoré v konaní poukazoval žalovaný v 2. rade, preto považuje výrok čo do výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za nesprávny. Za nesprávny považuje aj výrok III. a VI., keď ohľadom poplatkovej povinnosti malo byť konané a rozhodované až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom, čím mu bola odňatá možnosť podať opravný prostriedok. V prípade požadovanej zmeny rozhodnutia

10. Žalobkyne a žalovaný v 2 a 3. rade sa vyjadrovali navzájom ku svojim odvolaniam resp. následným vyjadreniam, pričom v týchto podaniach zotrvali na dôvodoch svojich odvolaní ako aj na právnej argumentácii spochybňujúcej argumentáciu protistrany.

11. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní odvolateľov a prihliadajúci i na také vady procesných podmienok, ktoré neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 CSP) dospel k záveru, že vo veci je potrebné rozhodnúť tak ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

12. Predmetom občianskoprávnych vzťahov vo všeobecnosti môžu byť nielen veci, práva, tvorivé výsledky ľudskej činnosti, ale aj určité imateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka. K materiálnym hodnotám (stránkam) ľudskej dôstojnosti (napr. meno, česť, dôstojnosť, telesná integrita, fyzická integrita atď.) alebo na hmotnom substráte zachyteným prejavom osobnosti sa v občianskoprávnych vzťahoch upínajú osobitné práva. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Ak by bolo morálne zadosťučinenie preukázateľne nepostačujúce, takže v danom prípade by strácalo svoju účinnosť a funkčnosť umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Táto nedostatočnosť morálnej satisfakcie musí byť z hľadiska intenzity,

trvania, závažnosti a rozsahu nepriaznivých dôsledkov na postavenie dotknutej osoby v jej osobnom a pracovnom živote vždy bezpečne zistená. Z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ vyplýva, že dôvody pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy a to zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jeho dôstojnosti v spoločnosti v značnej miere sú uvedené iba demonštratívne, preto súd môže nemajetkovú ujmu podľa tohto zákonného ustanovenia priznať aj v iných prípadoch obdobnej závažnosti. Účelom nemajetkovej ujmy je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.

13. Občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, a preto na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku škode, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Obč. zákonníka je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu. Subjektívny prvok zavinenia má však význam pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 Obč. zákonníka v rámci zohľadnenia okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Nevyhnutnou podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy (§ 13 ods.2 OZ) je, že sa priznanie žiadnej inej formy morálneho zadosťučinenia nezdá s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúcimi, a to bez ohľadu k tej skutočnosti, či žalobca voči žalovanej uplatnil aj nárok na náhradu škody. Teda ide o prípad, kedy vzniknutú ujmu nemožno z nejakého dôvodu prostredníctvom žiadnej z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale bude musieť vychádzať jednak z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Ďalšou podmienkou je, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere alebo k zásahu do práva na ochranu osobnosti v iných prípadoch obdobnej závažnosti. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy hodnotiť vždy objektívne prihliadnuc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a k jej postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria). Uplatnenie konkrétneho a diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o zásahu do práva na súkromie spolu s priznaním nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch pôjde len vtedy, keď z konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím k záujmom dotknutej fyzickej osoby, možno spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvania ako závažnú pociťoval každý, nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Takto chápané objektívne kritérium vylučuje, aby sa pre hodnotenie, či došlo alebo nedošlo k naplneniu zákonných podmienok podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, stali rozhodujúcimi subjektívne pocity samotnej postihnutej osoby (subjektívne kritérium). Je treba vylúčiť stav, kedy budú za relevantné považované výlučne subjektívne psychické reakcie jednotlivých individualizovaných fyzických osôb, alebo reakcie, ktoré sa môžu často diametrálne odlišovať. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom sa výška určuje jednorazovou čiastkou a zákon pri určení tejto výšky nestanovuje žiadne medze. Stanovuje však dve podstatné kritéria taxatívne uvedené v ust. § 13 ods. 3 OZ a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ktorú zákonnú úpravu je súd povinný rešpektovať. Priznanie uplatňovaného nároku = úspech v spore nepatrí pod právo na spravodlivé konanie, keď do tohto práva nepatrí ani právo účastníka - strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, resp. sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov alebo preberania jeho výkladu práva súdom.

15. Podstatou sporu strán sporu je odškodnenie nemajetkovej ujmy žalobkýň vzniknutej im v súvislosti s následkom dopravnej nehody dňa 21.7.2017, pri ktorej dopravnej nehode zavinenej pôvodne žalovaným v 1. rade ako zamestnancom žalovaného v 3. rade došlo k úmrtiu R. K. (manžela žalobkyne v 1. rade, otca žalobkýň v 2. a 3. rade a syna žalobkyne v 4. rade), keď motorové vozidlo vo vlastníctve žalovaného v 3. rade riadené žalovaným v 1. rade bolo povinne zmluvne poistené v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. u žalovaného v 2. rade, ktorý v rámci plnenia svojich povinností pri likvidácii poistnej udalosti žalobkyniam nemajetkovú ujmu im spôsobenú zásahom do ich súkromného a rodinného života v rámci škody vzniknutej v dôsledku dopravnej nehody = poistnej udalosti ako súčasť škody dobrovoľne nelikvidoval (nezaplatil). Žalobkyne voči žalovanému v 1. rade vzali podanú žalobu späť, po jeho námietke nedostatku pasívnej vecnej legitimácie s ohľadom na ustanovenie § 420 ods. 2 a § 427 OZ. Žalovaný v 2. rade pôvodne namietajúci základ jeho povinnosti k plneniu vzhľadom na zmenu rozhodovacej praxe už tento nenamietal, namietal výšku uplatňovaných nárokov, keď v

odvolacom konaní však rozporne s tým žiadal žalobu žalobkýň v plnom rozsahu zamietnuť, s vyjadrením námietok k výške nemajetkovej ujmy, ktorú označil neprimeranou, avšak prečo je neprimeraná až tak, že žalobkyniam žiadna neprináleží, v dôvodoch svojho odvolania neuviedol. Obrana žalovaného v 3. rade spočívala v tom, že na vzniku dopravnej nehody s nepriaznivým následkom pre žalobkyne nenesie žiadnu vinu, keďže povinnosti v zmysle zákona o cestnej premávke porušil žalovaný v 1. rade ako jeho zamestnanec, napriek jeho školeniam a teda prevenčným opatreniam na odvrátenie ujmy v zmysle § 415 OZ, keď tiež namietal výšku požadovanej náhrady s ohľadom na rozhodovaciu prax súdov a s ohľadom na intenzitu dôsledkov úmrtia ich príbuzného na strane žalobkýň. Napriek tomu, že žalobkyne poukazujú na zásah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich ochranu osobnosti, predmetom konania nie je primárne ochrana osobnosti, ale náhrada škody podľa (z titulu) zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď rozsah zásahu do práv žalobkýň na ochranu osobnosti je kritériom pre určenie výšky ich škody vo forme nemajetkovej ujmy, keď komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. Extenzívny výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je aj ústavne konformným, lebo zmierňuje resp. odstraňuje dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s prevádzkou motorových vozidiel.

16. Čo sa týka rozhodnutia vo veci samej (výroky I. a II.) mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie základ (danosť) nároku všetkých žalobkýň proti zaviazaným žalovaným v 2. a 3. rade vecne správne posúdil, keď výšku priznaného nároku správne ustálil a priznal v prípade žalobkýň v 3. a 4. rade (s dôsledkom potvrdenia, podľa § 387 ods. 1 CSP, napadnutých výrokov rozsudku ich sa týkajúcich) a v prípade žalobkýň v 1. a 2. rade túto výšku ustálil a priznal sčasti nesprávne (s dôsledkom potreby zmeny rozsudku podľa § 388 CSP) nesprávnym právnym posúdením (skutkového stavu) veci, s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu nie však zásadným. Z dôvodov, ktoré uviedol súd prvej inštancie a na ktoré (v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP) odvolací súd pre stotožnenie sa s nimi v celom rozsahu odkazuje, nesporne úmrtím príbuzného žalobcov v priamom rade R. K. v dôsledku dopravnej nehody dňa 21.7.2017, zavinenej žalovaným v 1. rade ako vodičom a zamestnancom žalovaného v 3. rade na motorovom vozidla žalovaného v 3. rade zmluvne poistenom u žalovaného v 2. rade, ktoré konanie sa ex lege (§ 420 ods. 2 OZ) právne pričíta žalovanému v 3. rade, došlo k zásahu do súkromia a rodinného života žalobkýň, ktorá ujma im spôsobená spadá do pojmu škoda podľa zákona č. 381/2001 Z. z. a má byť v režime tohto zákona posudzovaná (a odškodnená), čo potvrdzuje mnohé rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydané i po publikovaní judikátu R 61/2018 (napr. 4Cdo/104/2019 a 4Cdo/108/2019 z roku 2020) a teda v tomto ohľade sa už jedná o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít podľa čl. 2 CSP. Ujma žalobkýň v dôsledku úmrtia ich príbuzného v priamom rade (blízkej osoby v kontexte § 116 OZ) nebola odškodnená trestným rozkazom súdu proti žalovanému v 1. rade, ani postojom žalovaným v 1. a 3. rade ku skutku (ich ospravedlneniami), je trvalého charakteru (následku) a nemožno ju žiadnou z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť (a objektívne odškodniť); do úvahy preto pripadá len jej satisfakcia v peňažnej forme, keď na tomto nič nemení ani to, že ujma vznikla nedbanlivostným trestným činom, lebo ide o objektívnu zodpovednosť za následok (ujmu) bez potreby zavinenia. Vzhľadom ku zodpovednosti vyplývajúcej z ustanovenia § 420 ods. 2 OZ a §§ 427 a 428 OZ (v tomto smere odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.7.2020 sp. zn. 6Cdo/154/2018 a na odôvodnenie rozsudku tohto súdu zo dňa 26.9.2013 sp. zn. 3Cdo/228/2012 na strane 10) založenej na objektívnom princípe sa žalovaný v 3. rade (ako prevádzkovateľ vozidla a zamestnávateľ žalovaného v 1. rade) svojej zodpovednosti za škodu - ujmu žalobkýň zbaviť nemôže (poukazom na konanie žalovaného v 1. rade a splnenie si svojej prevenčnej povinnosti), pričom úvahy súdu prvej inštancie (v bode 33) o preukázaní zníženia schopností vodiča (žalovaného v 1. rade) vplyvom plnenia si pracovných povinností boli nadbytočné. Čo sa týka odvolacej námietky žalovaného v 2. rade o (objektívnom) nepreukázaní dôsledkov nehody pre žalobkyne (v konaní), mal odvolací súd za to, že tieto boli dostatočne v konaní preukázané ich výsluchmi, ktoré tiež predstavovali dôkazný prostriedok, pričom dôkaznými prostriedkami produkovanými v spore žalovanými vyvrátené neboli. Čo sa týka skúmania a zohľadňovania majetkových pomerov zaviazaných žalovaných mal odvolací súd za to, že (osobné a) majetkové pomery by boli právne významnými len pri rozhodovaní voči žalovanému v 1. rade samostatne žalovanému (ak by neplatila výnimka v § 420 ods. 2 OZ), nakoľko (v zmysle § 450 OZ) len u fyzických osôb možno vzhľadom k nim náhradu škody primerane znížiť (v rámci dôvodov hodných osobitného zreteľa); pre absenciu zákonných ustanovení ich zohľadnenia (a vzhľadom k zákonným dôvodom ich zodpovednosti) potom táto odvolacia námietka žalovaného v 2. rade je dôvodná.

17. Čo sa týka námietok všetkých odvolateľov voči výške náhrady nemajetkovej ujmy mal odvolací súd za to, že kritériá, ktoré si súd prvej inštancie pre ustálenie jej výšky (pre zdôvodnenie svojej úvahy k nej) stanovil (v bode 39 vzhľadom k absencii metodiky jej výpočtu v zákone), sú správne a umožňujúce objektívne stanovenie tejto výšky, ktorú inak exaktným spôsobom určiť - vyčísliť nemožno. Čo sa týka tejto výšky s ohľadom na odškodňovanie im charakterom najbližších nárokov v zákonnej úprave SR výslovne upravených, pre posúdenie primeranosti z hľadiska nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie, mal odvolací súd za to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemuší byť totožná (plne analogická a teda neprevyšujúca) so sumou náhrad, ktoré sa štát rozhodol (sám) poskytovať osobám poškodeným úmyselnými násilnými trestnými činmi (zák. č. 215/2006 Z. z.), resp. osobám, voči ktorým má zodpovednosť za odškodňovanie vlastného pochybenia (zák. č. 514/2003 Z. z.), prípadne ktoré boli ním určené pre účely odškodňovania (náhrad) bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (zák. č. 437/2004 Z. z.). Zákon č. 381/2004 Z. z., ktorým je založená povinnosť žalovaného v 2. rade (aj za konanie žalovaného v 3. rade), bol prijatý s ohľadom na Smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sú založené na tom, že treba odškodniť akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami, ktorou je aj akákoľvek osobná nemajetková ujma spôsobená zásahom do osobnostných práv, z čoho možnosť vytvárania zákonných obmedzení (maximálnej) výšky plnení pre jednotlivé štáty nevyplýva. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch - jej náhrady sa vždy odvíja od okolností konkrétnej veci (prípadu), čo vylučuje automatické (paušálne) preberanie výšky náhrady z iných súdnych rozhodnutí, bez poznania okolností (konkrétneho) prípadu. Z princípu právnej istoty (článok 2 CSP) ako aj z potreby spravodlivého vyporiadania (podľa hmotného práva) obdobných nárokov obdobných osôb rovnako (nediskriminačne) na celom území SR však vyplýva, že odškodňovanie obdobných nárokov obdobných osôb by nemalo byť v rámci rozhodovacej praxe súdov SR výrazne (zásadne) rozdielne. Výška odškodnenia jednotlivých osôb, v prípade vzniku ujmy viacerým osobám pri jednej škodovej udalosti súčasne, nemôže byť podmienená (a prípadne znížená) výškou celkovej náhrady všetkým poškodeným osobám (nepresahujúcej inak výšku poistného krytia poisťovne), nakoľko nároky každej poškodenej osoby treba posudzovať samostatne, teda početnosť a výška celkových nárokov iných osôb výšku nároku každej jednotlivej poškodenej osoby neznižuje, spoločná žaloba týchto osôb je preto tiež nepodstatná.

18. Odvolací senát 8Co vo svojej predchádzajúcej činnosti potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy úmrtím poškodeným príbuzným obetiam dopravnej nehody v rozsahu po 10 000 eur deťom (8Co/470/2014, 8Co/323/2017), po 10 000 eur súrodencom a 16 500 eur matke (8Co/249/2019). V rozhodnutí sp. zn. 25Co/273/2018 odvolací súd potvrdil priznanie náhrady 20 000 eur manželke a 15 000 eur dcére, v rozhodnutí sp. zn. 5Co/182/2013 potvrdil priznanie po 10 000 eur manželke a deťom, v rozhodnutí 9Co/267/2016 potvrdil priznanie náhrady 10 000 eur dieťaťu a vnukovi 3 000 eur a v rozhodnutí 9Co/8/2017 potvrdil priznanie 15 000 eur dieťaťu, 10 000 eur rodičom a 5 000 eur súrodencovi.

19. I keď súdne precedensy (predchádzajúce rozhodnutia súdov) nie sú v SR (s výnimkou publikovanej judikatúry Ústavného súdu SR), na rozdiel od anglo-amerického právneho systému, (autoritatívnym) prameňom práva (s dôsledkom, že nový precedens ruší starý precedens), v kontexte princípu právnej istoty (zásadnej predvídateľnosti súdnych rozhodnutí) zahrnutého do článku 2 CSP zabezpečujúceho spravodlivé rozhodnutie skutkovo obdobných vecí (prípadov), t.j. optimalizáciu procesu aplikácie a interpretácie práva (ktorá úloha sudcu vyplýva i z ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich), nemožno na ne neprihliadať ani v prípadoch, ak výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch neprejudikujú ako rozhodnutia najvyšších súdnych autorít. Nemožno tiež neprihliadať na úpravu výšky odškodnenia preživších osôb dopravných nehôd (priamych účastníkov). Vychádzajúc z uvedeného a prihliadajúc i na publikovanú analýzu JUDr. Šorla, PhD. rozhodovacej praxe v SR, mal potom odvolací súd za to, že výška odškodnenia jednotlivých príbuzných obetí dopravných nehôd, t.j. odškodnenia nemajetkovej ujmy spôsobenej im zásahom do ich práva na súkromie a rodinný život by nemala (okrem mimoriadnych prípadov hodných osobitného zreteľa, napr. absolútne rozvrátenie a deštrukcia rodinného života, trvalé dôsledky na zdravie znemožňujúce uplatnenie v spoločnosti, dôsledky v strate obydlia...) presahovať sumu 17 000 eur pre jednu osobu. Pri nevzhliadnutí mimoriadnosti prípadu a s ohľadom na správne súdom prvej inštancie zistený skutkový stav následkov úmrtia R. K. pre jednotlivé žalobkyne mal potom odvolací súd právne za to, že suma 17 000 eur prináleží čo do dôsledkov najviac zasiahnutej manželke - žalobkyni v 1. rade, že náhrada žalobkyniam v 3. a 4. rade (maloletej dcére a matke) je v adekvátnej výške pre satisfakciu ich nemajetkovej ujmy a že, vzhľadom k plnoletosti a neexistencii už vyživovacej povinnosti, výška odškodnenia pre žalobkyňu v 2.

rade musí byť nižšia ako v prípade jej maloletej sestry, v dôsledku čoho ju znížil na sumu 12 000 eur, ktorú vzhliadol primeranou. Sumu 10 000 eur pre žalobkyňu v 4. rade vzhliadol odvolací súd za primeranú, keď strata jediného syna pre matku pri intenzívnych (dobrých) rodinných (v konaní preukázaných) vzťahoch je výrazná v každom veku, keď prišla (okrem lásky syna) o výpomoc a oporu syna v starobe, na ktorú voči nemu i v zmysle Zákona o rodine mala právo (ju vyžadovať).

20. Čo sa týka napadnutého výroku o náhrade trov konania strán sporu v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy (III.) mal odvolací súd za to, že tento výrok je potrebné podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správny, z dôvodov uvedených súdom prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje a preto na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP aj ako na svoje len poukazuje. Rozhodnutie o výške plnení záviselo od úvahy súdu, preto by nebolo spravodlivé, i v súlade so satisfakčnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, požadovať od žalobkýň, aby svoje uplatňované nároky „podceňovali“ len z dôvodu obavy zo straty nároku na náhradu trov konania, resp. z možného zaviazania k ich náhrade žalovanému.

21. Ohľadom napadnutého výroku o poplatkovej povinnosti zaviazaných žalovaných (VI.) mal odvolací súd za to, že tento je potrebné zrušiť v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) CSP už len z toho dôvodu, že nebol súčasťou rozsudku tak, ako bol vyhlásený, teda nebola naplnená požiadavka verejného vyhlásenia rozsudku. Súhlasiť však možno aj s odvolacími dôvodmi žalovaného v 3. rade.

22. Napokon čo sa týka trov odvolacieho konania mal odvolací súd za to, že pri neúspechu žiadneho z odvolateľov (s ohľadom na to, čo odvolaním požadovali vo veci samej) žiadna zo strán právo na náhradu trov odvolacieho konania (podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP) nemá.

23. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd, pomerom hlasov 3:0, rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).